

Студент 3 курсу
факультету економіки і права ХНЕУ

ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Анотація. Розглянуто особливості та проблеми ефективного використання персоналу на сучасному підприємстві, визначено основні напрямки його підвищення.

Аннотация. Рассмотрены особенности и проблемы эффективного использования персонала на современном предприятии, определены основные направления его повышения.

Annotation. Characteristics and problems of effective use of staff on the modern enterprises and the main trends of its increase have been regarded.

Ключові слова: персонал, ефективність, підприємство, управління підприємством, конкурентоспроможність.

Сьогодні в умовах виходу з кризи стабільність та продуктивна діяльність будь-якого підприємства безпосередньо пов'язана з рівномірним використанням різноманітних ресурсів і, у першу чергу, ресурсів праці, тобто працівників з певним рівнем освіти, досвіду й майстерності. Існує багато термінів стосовно працівників, що зайняті у виробництві: трудові ресурси, трудовий потенціал, людський фактор, кадри, персонал. На рівні підприємства найбільш доцільним є термін "персонал", адже саме він визначає особовий склад підприємства, який працює за наймом і характеризується певними ознаками, як: трудові відносини з роботодавцем, оформлені трудовим договором; володіння певними якісними характеристиками, поєднання особистих та організаційних цілей [1].

Кожна компанія рано чи пізно приходиться до висновку, що персонал – це її головний ресурс. Саме від людей, які працюють у компанії, залежать її успіх на ринку, якість виробленого товару чи надаваної послуги, рівень впізнаваності її серед інших і, певна річ, її популярність серед клієнтів. Але проблеми управління персоналом підприємства недостатньо досліджені, не існує єдиного підходу щодо формування його складу та сутності, практично відсутні і навіть не обговорюються концепції та програми перспективного розвитку і ефективного використання персоналу. У зв'язку з цим проблема ефективності використання персоналу в сучасних умовах є надзвичайно актуальною.

Дослідженням проблем управління персоналом підприємства, у тому числі його складових, присвячені праці відомих вітчизняних науковців: Богині Д. П., Данюка В. М., Єщенко П. С., Завіновської Г. Т., Куликова Г. Т., Лібанової Е. М., Лук'янченко Н. Д., Мандибури В. О., Новікової О. Ф., Онікієна В. В., Петюха В. М., Фільштейна Л. М., Чухно А. А., Кібанова А. Я., Шамільової Л. Л. та багатьох інших.

Однак аналіз літературних джерел з даної проблематики дозволяє зробити висновки, що питання підвищення ефективності використання персоналу на промислових підприємствах не отримали ще належного розвитку, а окремі аспекти даної проблеми залишаються малодослідженими та потребують подальшої оцінки і розвитку з урахуванням змін, що відбуваються в економіці України.

У зв'язку з цим метою даного дослідження є теоретичне обґрунтування та узагальнення основних напрямів підвищення ефективності використання персоналу в системі управління підприємством.

Персонал підприємства – це сукупність постійних працівників підприємства, які отримали необхідну професійну підготовку й (або) мають досвід практичної роботи. Персонал підприємства і зміни, які в ньому відбуваються, мають певні структурні (склад і кількісне співвідношення окремих категорій та груп працівників підприємства), якісні (професійно-кваліфікаційний склад) та кількісні (облікова, явочна та середньооблікова чисельність працівників) характеристики [2].

Важливим процесом поряд із формуванням та управлінням персоналу є використання персоналу, що становить комплекс заходів, спрямований на забезпечення умов для ефективної реалізації творчого, фізичного і трудового потенціалу працівників [3].

До передумов підвищення ефективності використання персоналу в системі управління підприємством необхідно відносити ефективне застосування інтелектуального, організаторського, творчого потенціалу персоналу за допомогою покращення змісту праці, її гуманізації, виключення монотонності та беззмістовності праці; забезпечення безпеки та надійності виробничих процесів; забезпечення нормальних умов праці, раціональних режимів праці та відпочинку; визначення здібностей працівника, встановлення характеристик, які впливають на ефективність праці [1].

У свою чергу, ефективність використання персоналу в системі управління підприємством залежить від різних чинників: науково-технічних, що пов'язані з рівнем розвитку і використання засобів виробництва; організаційних, серед яких є удосконалення структури управління та змістовності праці; економічних, що пов'язані з економічними методами управління персоналом; соціальних, що зумовлені системою соціально-економічних та соціально-трудових відносин. Дані чинники підвищення ефективності використання персоналу підприємств тісно взаємопов'язані і утворюють єдину систему [3].

Узагальнюючи вітчизняний та світовий досвід, можна сформулювати основні напрями підвищення

1) оптимальна зайнятість персоналу, тобто стабільне та рівномірне завантаження протягом робочого часу (періоду);

2) відповідність трудового потенціалу персоналу вимогам робочого місця, посади;

3) періодична зміна одного робочого місця на інше, що урізноманітнить діяльність працівників та надасть можливість гнучкого маневрування у процесі виробництва.

Таким чином, у результаті проведеного дослідження обґрунтовано необхідність підвищення ефективності використання персоналу, що сприяє розвитку підприємства та підвищенню рівня його конкурентоспроможності в сучасних умовах господарювання.

Наук. керівн. Мельник В. І.

Література: 1. Крушельницька О. В. Управління персоналом / Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. – К. : Кондор, 2003. – 296 с. 2. Бойчик І. М. Економіка підприємства : навчальний посібник / Бойчик І. М. – К. : Атіка, 2002. – 480 с. 3. Міщук Г. Ю. Чинники формування та використання трудового потенціалу підприємства / Міщук Г. Ю. // Вісник НУВГП. – 2008. – № 1. – С. 196–201.